

מראי מקומות - סוכה

מוג:

דאי הכי האידינא נמי, דאף דמסורה לכל היא, מ"מ ליתקן דשלוחי ב"ד מביאין אותה, וכמו שהי' בזמן המקדש. וסיים שם דזהו מה שנהגו עכשיו שפרנסי הקהל מביאין אותה ביום ז' משל ציבור, זכר למקדש.

ה. האידינא נמי לידיחי

הק' הריטב"א, מהו הקו' למ"ד מנהג נביאים הוא, הא יש כאן איסור טלטול, ות' שערבה הי' חמור בעיניהם, שהיו רוצים להראות שהוא מה"ת מפני הבייתוסים, וא"כ משו"ה הק' למה אין דוחין הדין דרבנן בשביל זה, ות' דכיון דאינו בקיאין בקביעי דירחא, יאמרו הבייתוסים דמשו"ה לא דחי שבת, ולא משום דאינה של תורה.

ו. לא איקלע

פי' הריטב"א, דמה שמכוונים שלא איקלע, היינו משום שהי' קשה בעיניהם שתהא דוחה שבת, כיון שאין בה אפי' מצוה דרבנן, אבל גם לא היו רוצים שתדחה מפני השבת, מפני הבייתוסים (ולכן לא היו חוששין לעשות כן בשופר ולולב, ולכן שפיר נדחו מפני השבת).

ז. וכבשום תחת אבנים

פרש"י, ויודעים הם בחכמים שלא יטלטלנו למחר האבנים. וכ' המהרש"א, דאף דלעיל הק' הגמ' למה אין מצוה דאורייתא דלולב דוחה האיסור דרבנן דטלטול, זהו רק משום דא"א בע"ש, משא"כ כאן, דאין צורך לטלטל מוקצה בשבת בשביל ערבה, לכן לא הי' היתר כאן [גם ציין לע' בתוס' במנחות לענין הא דאין שבות במקדש]. והערוך לנר תי' דשאני הכא דלא מיירי בטלטול הדבר מצוה עצמו [כדלעיל בלולב], אלא בטלטול דבר אחר בשביל המצוה, וא"כ שפיר לא הק' הגמ' כן. עוד כ' שם שלא הי' עצה לטלטל האבנים ע"י גוי, דאף דשבות דשבות מותר במקום מצוה, מ"מ אסור לגוי ליכנס לעזרה. אלא דהק', למה לא היו יכולים לטלטלה טלטול מן הצד לצורך דבר המותר. וצידד לפרש דמה שעשו כן הבייתוסים, לא משום מוקצה עשו כן, אלא כדי שלא יראו הכהנים הערבות. וע' מה שהק' ע"ז, ולכן פי' דטמנום תחת אבני הרצפה, וידעו שלא יזיזום הכהנים, משום בונה וסותר [לא משום טלטול], ושמתום הע"ה ממקומם באופן שלא עקרו ממקומם (וצע"ק, דלפי"ז מ"ש ע"ה דנקט).

ח. אלמא בנטילה הוי

ע' בערוך לנר שכ' לדקדק מדברי רש"י ותוס' דמצוה זו רק בכהנים נאמר, אבל מדייק מדברי הרמב"ם דאם מצותו בנטילה, הרי מצוה היא על כל א' וא' ליטול ערבה. וע"ש מש"כ להביא רא"י לדברי הרמב"ם.

ט. בנטילה

ע' בערוך לנר (ברש"י ד"ה דלמא) דביאר דנטילה דסוגיין היינו נענוע, ולא סתם נטילה.

א. תשבו תשבו לגזרה שוה

כ' תוס' דא"א ללמוד לגמרי ממלואים, דהתם א"א לישן בעזרה, ובסוכה הרי אסור לישן חוץ לסוכה. וכ' הפנ"י דלפי מש"כ תוס' ישנים (יומא ו) בשם הירושלמי דבשעה שהי' המשכן מפורק לא היו צריכים לישן אצל פתח אהל מועד, א"כ ל"ק קו' תוס', די"ל דהיו ישנים אז, אבל כל זמן שהי' המשכן מחובר באמת הי' איסור לישן במקום אחר, וכמו בסוכה. (ודברי הפנ"י לכאן הם לשיטתו (לעיל כה), דכ' שם שיש איסור קום ועשה לישן ולאכול חוץ לסוכה, דאם כל המצוה הוא דכשיש לו צורך לישן, דצריך לישן בסוכה, א"כ פשוט דבמלואים אין שייך זה, דהא א"א לישן בעזרה. אע"כ ס"ל להפנ"י שיש איסור לישן חוץ לסוכה, ועפ"ז כ' דלפי התו"י שם שייך לומר דה"ה דיש איסור כזה במלואים.)

ב. ערבה בשביעי מ"ט דוחה שבת

פרש"י, ולא גזור בה כי היכי דגזור בלולב. ולכאן תמוה, הרי הגמ' תי' כדי לפרסמה וכו', וע"ז הק' א"ה לולב נמי כל ז', ות' משום גזירה דרבה, וע"ז הק' הא בערבה נמי שייך גזירה דרבה. ולפי פרש"י, הא כל הסוגיא הוא לאחר שכבר יש גזירה דרבה, ומה שת' הגמ' כדי לפרסמה, עכ"ל דס"ל להגמ' דהסברא דכדי לפרסמה דוחה להגזירה דרבה, וא"כ מהו התירוץ דלולב שאני משום גזרה דרבה, הא הסברא דכדי לפרסמה דוחה זה. ואם כוונת הגמ' דסברת גזירת רבה שייך טפי בלולב מבערבה, א"כ מה הק' שוב אי הכי ערבה נמי נגזור. וע' ערל"ג דמשו"ה פי' הגמ' באו"א, דקו' הגמ' מתחלה הי' דלמה מותר, הא יש כאן איסור טלטול, ע"ש מה שהאר"ק בזה (אבל לכאן ביאר זה ג"כ תמוה, דהא בריש הסוגיא הק' בלולב דלמה אין דוחה שבת, הא טלטול בעלמא הוא, ואין הק' כאן להיפך, מ"ט דוחה שבת, וצ"ע).

ג. אי הכי ערבה נמי

הק' הפני יהושע, לפי מה שפרש"י לעיל, דעיקר טעמא לגזור אטו הא דרבה הוא משום שילך אצל בקי ללמוד נענועו או ברכתו, מה שייך זה אצל ערבה, דנענוע מאן דכר שמ"י, ולענין ברכה, לא מיבעיא למאי דקיי"ל דאין מברכין עליה, אלא אפי' אם מברכין, אין שייך בקיאות בזה, דזה שייך רק לענין לולב, דאי' ד' מינים, אבל לענין הערבה מה שייך בקיאות. ולכן פי' דלא כרש"י דלעיל, וכמש"כ שם.

ד. שלוחי ב"ד מייתי לה

רש"י פי' דאי"ז מצוה לכל אדם, רק לכהנים, וא"כ אין מקום לגזור. ומה שהק' הגמ' לקמן דא"כ האידינא נמי, דלכאן ק', דהא היום מסורה לכל היא, וכמש"כ תוס', דחק רש"י דלתקנו דיטולה ויחבטוה שלוחי ב"ד. אבל הריטב"א פי' דודאי מעולם הי' מצות נטילת ערבה [למאן דס"ל נטילה] על כל א' וא' מישראל, רק דהכהנים הי' ג"כ מקיפין עמה, וא"כ בעצם שייך גזירה דרבה. ומה דתי' דשלוחי ב"ד מייתי לה, היינו דמייתי לה מבעוד יום, ומזומנת לכל אדם למחר ואי"צ לחזור אחריה, וכיון דע"י שלוחי ב"ד היא באה, והם זריזין, אין לחוש לגזירה דרבה. וזהו מה שהק' הגמ' באה, והם זריזין, אין לחוש לגזירה דרבה.